

אריה מלך ישראל

„של נעליך כאשר אתה מדבר על לוחם כזה!“ רעב מנחם בגין לעומת ח"כ צעיר של מפלגת העבודה, שתקף את שרון.
„הוא פושע-מלחמה, פשוטו כמשמעו.“ טען פרשן צבאי אחד, שהצביע על כמה מפעולותיו. „אנשים כמוהו נתלו בנירנברג!“
„הוא גדול המפקדים שידע צה"ל בכל מלחמותיו.“ קבע פרשן צבאי אחר.
„אם הוא ישתלט בישראל, הוא יקים דיקן טטורה.“ סבורים, כימעת פה אחד, ראשי הדין מערף.

„הוא פחדן!“ ריגנו מאחורי גבו — וגם לא מאחורי גבו — כמה מעמיתיו לשעבר בצמרת צה"ל.
„הוא המפקד הבכיר היחיד שפיקד על חיילי כשהוא עצמו נמצא תחת אש!“ השיב בזעם אחד האנשים ששהו בנגמ"ש שלו במלחמת יום-הכיפורים, בשעה שאריק נפצע.
„הוא בעל מחשבה פשטנית להחריד. הוא לא קרא ספר ימימי. תמונת-העולם שלו היא פרימיטיבית במידה מסוכנת.“ מזהיר פרשן מדיני ידוע.

„הוא האיש החכם ביותר בצמרת המדינה, בעל אינ-טואיציה נהדרת.“ מתלהב אחד מעורריו.
האיש המעורר רגשות והערכות כה סותרות ישב בסוף תשמ"א במוקד-הכוח החשוב ביותר במדינה, מילבד כס ראש-הממשלה. משרד-הביטחון חולש על מחציתו של תקציב-המדינה העצום, מילבד הכספים המיוחדים לכיסוי חובות. מעשיו ומחלדיו קובעים את גורל המדינה לשנים, ואולי לדורות. כל גבר בוגר רביעי במדינה מועסק על-ידו, כחייל או כאזרח, בכל עת. בכל תקופה שבה לא כיהן ראש-הממשלה עצמו כשר הביטחון — כמו דויד בן-גוריון, לוי אשכול ובמשך שנה גם מנחם בגין — היה שר-הביטחון האיש מס' 2 בממשלה — הרבה מעל לכל עמיתיו.

זהו כוח אדיר, גם כשהוא נתון בידי איש רגיל. כשהוא נתון בידי אדם כמו אריאל שרון, זהו כוח כביר. כי לגבי כמה תכונות של אריק שרון קיימת תמימות-דעים גמורה בין אוהביו ושונאיו כאחד — המהווים ביחד את כל אוכלוסיות המדינה: שרון הוא אדם שאפתן מאין כמוהו, איש שהוא כלי-כוחו שואף לכוח ושופע כוח. הוא איש-הכוח בה"א היריעה.

מעטים פיקפקו בכך שאם יאלץ מנחם בגין מטעמי בריאות להניח מידיו את רסן-השליטון, ישים עליהם אריק שרון את ידיו.

הדימוי המקובל בישראל לגביו הוא של דחפור — אחד מאותם כלים ענקיים שהוא הפעיל אותם, בארבע השנים האחרונות, לאורכה ולרוחבה של הארץ, כדי לשנות את דמותה כרצונו. „שום דבר אינו יכול לעמוד בפניו.“ אמר שר שהתיימש מן המאבק בו.

יתכן שדימוי מתאים יותר הוא של גור רחב, המפלס לו את דרכו אל הים, כאשר הוא נתקל במחסום טבעי, הוא מנסה לעקוף אותו מימין או משמאל, וממשיך בדרך העגלגלה. כאשר אי-אפשר לעקפו, הוא מצטבר מאחורי המחסום, עד שהמאסה של המים היא כה אדירה שהם פורצים את המחסום וממוטטים אותו, או שהם עוברים מעליו. בסופו של דבר מגיע הנגר אל הים.

הכל ידעו מהו הים שאליה שואף הנגר הזה, בהחלטה שאינה יודעת מנוח: השליטון הערף יון במדינה.

„אריק מלך ישראל“ הזכיר השנה לאחד המשקיפים את הקיסר הצרפתי, שגם הוא התחיל את דרכו כקצין זוטא, ושעלה לגדולה בעזרת ניצחונותיו הצבאיים.

„אריק שרון הוא נפוליון בונפארט של המהפכה הציונית.“ אמר איש זה. „אין הוא מעדיף את האינטרס האישי שלו על פני אינטרס המדינה, או את האינטרס של המדינה על פני האינטרס האישי שלו. לגביו פשוט אין הבדל. הוא משוכנע שהוא האדם היחיד המסוגל להנהיג את המדינה, ועל כן כל דבר המועיל לו, מועיל אוטומטית למדינה להשיג את המני-האישי וגורל המדינה הם אחד — כמו אצל נפוליון.“

● אשה קשוחה כברזל

אין נוצר אדם כזה? מה גיבש את אופיו? באילו תנאים גדל בילדותו? מי היו הוריו, וכיצד השפיעו עליו?

ילדותו וריקעו של אריק שרון הם ספר פתוח. הם נראים כאילו תוכננו מראש, בידי פסיכולוג מומחה, כדי ליצור את דמותו של „אריק מלך ישראל“.

התנאים שבהם גדל מתמצים בסיפור אחד מחייו של אריק שרון, החרות בזיכרוננו לפרטי-פרטים. זה היה כאשר היה עדיין ילד קטן בכפר-מל"ל, מושב שבין מגדאל וכפר-סבא. באותם הימים סללו את

התל-אביבית, נשמעה הלמות הפטישים. בנאים ונגי-רים עמלו ברעש, כדי להרחיב את הלישכה ולהכשיר חדרים לעוורים חדשים.
פקידים ופקידות, חיילים ואזרחים, מיהרו אנה ואנה, נשאו תיקים ומפות. במקום שררה האווירה המיוחדת, שאינה ניתנת להגדרה, המבשרת באופן מיסחורי: יש בוס חדש.

אחרי שנה שבה כיהן מנחם בגין בתפקיד זה, כשהוא בא לדישכה בכך יום חמישי בשבוע, אמרה התכונה בצורה הדימ-שמעית: יש בוס.

מבעד לדלתות — וכאילו מבעד לקירות — נשמע קול שכל אדם במדינה מכיר אותו. אין הוא דומה לשום קול אחר. קול גבוה, מאנפף כלשהו, שאינו מתרומם אף פעם אחת לצעקה, השופע החלטיות וביטחון עצמי, של-עולם אינו מהסס, הרגיל לחרוץ דברים ולתת פקודות. לפחות במשבר אחד בחיי המדינה מילא הקול הזה תפקיד מכריע. היה זה במלחמת יום-הכיפורים. זה עתה ספג צה"ל את המפלה הראשונה בתולדותיו, מפלה מהממת בעוצמתה ובפיתאומיותה. המצרים עברו את התעלה, וכבשו את קו בר-לב המהולל. קומץ של חיילי צה"ל עמדו באשרחות, הפכו בטאנקים שלהם „לפידים חיים“, בפעם הראשונה נשבר המוראל בצה"ל, החלו החיילים מספקים במפקדיהם.

ואו, לפתע, כאש בשר-קוצים, עברה השמועה באוגר דות הפוריות במידבר: הגענו שוב אל התעלה! עברנו את התעלה!

כל מי שלא היה נתון באותו רגע בקרב ממש מיהר אל מכשיר-הקשר הקרוב ביותר. לאורך מאות קילומטרים הסתודדו החיילים, בקבוצות קטנות, מסביב למכשירים, והקשיבו — בניגוד לפקודות — לתדר שלא היה שייך להם.

מאלי מכשירי-קשר בקע אותו הקול האופייני, הגבוה והמאנפף. הוא לא דמה לקול הנחשב בצה"ל כקול הנכון של מפקד: נמוך, איטי מאוד, מחושב. קולם של יצחק רבין, חיים בר-לב, דויד אלעזר, אבל הוא חדר ישר לליבו של כל חייל. כי לא היה כל ספק: זהו קול של אלוף הנמצא בקו האש, השולט במצב, האומר כולו ביטחון עצמי, המאריך בחייליו למחר אל התעלה ולא מעבר לתעלה, ללב מצריים.

קולו של מפקד-אוגדה שהביא למאזינים בחילות-המידבר את הכשורה שהם נכספו אליה כמו גוועי-בצמא למים: ניצחון.

אז, באופן ספונטאני, צצה סיסמה אחת לאורך הצירים הדחוסים שהובילו לתעלה. היא נרשמה בידי חיילים על הטאנקים, המשאיות, קירות הבתים: „אריק מלך ישראל“.

מעולם לא הודבק תואר זה, לפני כן, לאדם כלשהו בישראל. גם לא למשה דיין בשיא תהילתו הכוונת. הוא ביטא את הצורך הפרימיטיבי של חיילים, ההולכים אל הקרב אחרי המפולת, להאמין באדם המחזיק בידיו את חייהם.

מילים דומות רשמו הנגינרים של יודים קיסר עץ מגניבה, לפני שעברו מחסובים-מים אחר שגרשם בהיסטוריה: נהר הרוביקון.

במשך שנים לאחר מכן סער בישראל הוויכוח על מה שהתרחש באותם הימים, משני עברי התעלה. הוא לא הסתיים גם השנה, אך על דבר אחד לא יכול היה להיות ויכוח: באותם ימים גורליים, בין חיים ומוות, בין יאוש קודר וצהלת-ניצחון, הפך בעל הקול הזה גיבור בעיני מאות אלפי חיילים, ואחת הדמויות השנויות ביותר במחלוקת במדינה.

● נבוליון של הציונות

אין אדם בישראל המעורר שנאה רבה יותר מאשר אריאל שרון. ואין כה אדם, מילבד מנחם בגין, המעורר הערצה רבה יותר.

„אם אריק יהיה שר-ביטחון, הוא ישלח את הטאנקים שלו להקיף את משרד ראש-הממשלה!“ אמר עליו בגין עצמו לפני שנה, ספק בריצנות וספק בהלצה. כאשר סירב למסור לו את משרד-הביטחון

„הוא יקים מהגות-ריכוז, ואני אחיה הראשון שיישלח לשם.“ אמר אז סגן ראש-הממשלה, שימחה ארליך הלי-ברלי — שלא התלוצץ כלל.

„הוא ענק בין כל הגמרים בצמרת המדינה!“ התריסו לעומת זאת חסידיו, המסורים לו בזב ובנפש, והמוכנים לדת אחריו כאש ובמים, פשוטו כמשמעו.

„כשהוא מסתכל עלי, יש לי ההרגשה שמבטי בי נחש-קובר ענקי, העומד לחנוק אותי בעוד רגע.“ אמר בחלחלה אדם שפגש אותו במסיבה. „בכל רגע של חיי הוא דואג לטובת המדינה.“ קובע בלהט אחד מעורריו.

„פרימיטיב! אינפנטיל!“ צעקו נגדו, במקלה, חברי-כנסת מן האופוזיציה, אחרי שהאשים אותם מעל הדוכן שהם „גיס חמישי“.